

КОМУНІКАТИВНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. У статті розглянуті сучасні тенденції професійної підготовки фахівців публічного управління та адміністрування. Комунікативний аспект діяльності фахівців у сфері управління сьогодні стає все більш пріоритетним. Тому ключовою складовою професійної підготовки зазначених фахівців повинно бути вивчення правил і закономірностей різноманітних комунікативних процесів, Важливість рівня професійно-комунікативної культури значною мірою впливає на якість та успішність професійної діяльності нової генерації управлінців будь-якої галузі в Україні.

Ключові слова. Професійна підготовка, комунікації, професійна діяльність фахівців публічного управління та адміністрування.

Вступ. В умовах модернізації загальної системи освіти та професійної підготовки фахівців різних галузей відбувається переосмислення процесів, що відбуваються в певних сферах професійної діяльності. Зміни, що відбуваються у сучасному українському суспільстві зумовлюють потребу у висококваліфікованих управлінських кадрах. Освітні стратегії і програми повинні бути націлені на забезпечення успішності діяльності окремого фахівця, організації, а також галузі, де реалізуються його знання, навички та вміння. Професійна підготовка майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування здійснюється сьогодні в Україні у принципово нових соціально-економічних, політичних та культурних реаліях. Сучасні нові вимоги до знань, умінь та навичок ставляться перед майбутніми фахівцями, перш за все, у зв'язку з інтеграцією України у світове співтовариство, а також враховуючи глобалізацію міжнародного ринку праці та зростаючу конкуренцію. Відповідно роль професійної підготовки відіграє головну роль адаптивного засобу для молодих фахівців у пошуку можливостей реалізувати себе у майбутній професійній діяльності.

Загальноєвропейські рекомендації щодо призначення на керівні посади органів управління як громадських, так і державних, спричинили зростання вимог до якості системи професійної підготовки майбутніх фахівців

публічного управління та адміністрування. Не лише сумлінне і відповідальне виконання своїх професійних обов'язків повинно стати характерними якостями управлінців різних рангів, але і їх загальна, професійна та комунікативна культура, що може також свідчити про їх професіоналізм. А це, у свою чергу, слугуватиме своєрідною гарантією затребуваності у професійній діяльності та успішності.

На етапі розвитку загальнонаціональної системи освіти та професійної підготовки управлінців постає необхідність у скоординованості діяльності навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців у галузі публічного управління та адміністрування. Особливість нової парадигми професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування полягає у комунікативній спрямованості. Успішна діяльність будь-якої організації чи колективу насамперед залежить від якості управління, яке здійснюється в основному через комунікацію.

Аналіз наукових досліджень. Оскільки сьогодні в Україні відбуваються процеси формування нової управлінської системи, яка б відповідала вимогам і стандартам Європейського союзу, спостерігається значне зростання наукового інтересу до галузі публічного управління та адміністрування. Також багато наукових досліджень присвячено питанням системи професійної підготовки майбутніх фахівців у цій галузі. У цьому контексті варто згадати роботи таких науковців як С. Дубенко, В. Гошовської, В. Князева, Н. Колісніченко, В. Лугового, Т. Мотренка, Н. Протасової, Н. Синициної, С. Серьогіна та ін.

Дослідженнями комунікативних складових професійної діяльності фахівців державного та публічного управління займалися С.А. Броннікова, Н.М. Драгомирецька, В.М. Дрешпак, Л.О. Нестеренко, Т.Є. Недашківська, М.А. Нинюк, М.І. Пірен, Г.Г. Почепцов, Ю.І. Работа, М.І. Рудакевич, Л.Л. Приходченко, А.П. Рачинський, А.О. Чемерис, В.О. Чмига, С.А. Чукут та ін. Особливе місце у цьому ряді посідають праці Н.І. Демедишиної, С.В. Загороднюка, О.І. Козієвської, М.П. Лукашевич, Л.А. Пашко,

І.М. Плотницької, С.К. Хаджирадевої, Г.Л. Чайки, Т.К. Чмут, в яких проблеми комунікації, культури спілкування і ділового етикету стали предметом спеціальних досліджень.

Більшість дослідників наголошують на важливості створення нових моделей та принципів управління, які реалізуватимуться, в першу чергу, через комунікативний аспект управлінської діяльності.

Виклад основного матеріалу. Реформування галузі державного управління, яка сьогодні поступово трансформується у публічне управління та адміністрування, спричинило необхідність у новій генерації управлінців, які не лише будуть компетентно виконувати свої професійні обов'язки, а й будуть відповідати підвищеним сучасним вимогам до особистісних та професійних якостей управлінців. Саме така мета ставиться перед вищими навчальними закладами, які здійснюють професійну підготовку майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування.

Публічне управління та адміністрування – це діяльність, яка пов'язана з вирішенням стратегічних завдань державних органів, підприємств, установ, організацій з урахуванням комплексу зовнішніх і внутрішніх факторів впливу та тенденцій розвитку в конкурентному середовищі, а також в певній галузі суспільного виробництва і держави в цілому [1].

Згідно з одним з визначень, професійна підготовка розглядається як розширення кваліфікації фахівців з метою адаптації до нових економічних і соціальних умов і здійснення нової професійної діяльності, у тому числі з урахуванням міжнародних вимог і стандартів. Система професійної підготовки фахівців у галузі управління відзначається певною специфікою і повинна забезпечувати потреби органів влади, підприємства та організації управлінцями з високим рівнем професійної культури, здатних компетентно і відповідально виконувати управлінські функції. Впроваджувати новітні соціальні технології, сприяти інноваційним процесам[7, с.32].

У навчальних планах вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців публічного управління та адміністрування, повинно бути

передбачено формування професійних умінь та навичок, необхідних для здійснення управлінської діяльності та подальшого кар'єрного росту.

Незаперечним є той факт, що комунікації займають важливе місце в життєдіяльності фахівців будь-якої сфери. Особливістю професійної діяльності фахівців публічного управління та адміністрування є те, що виконання службових обов'язків та професійних завдань здійснюється в основному через комунікативні процеси. Саме комунікація виступає дієвим засобом здійснення управлінської професійної діяльності.

Вивчення поняття комунікації базується на теоретико-методологічних принципах дослідження соціальної комунікації. Комунікація визначається як «фундаментальна ознака людської культури, яка полягає в інтенсивному взаємоспілкуванні людей» [6, с.87].

Науковець Г. Дев'ятова зазначає, що комунікація є соціально обумовленим процесом передання і сприйняття інформації в умовах міжособистісного і масового спілкування різними каналами за допомогою різних комунікативних засобів (вербальних, невербальних та ін.) [3].

Зважаючи на те, що комунікації у професійній діяльності управлінців займають вагомий частку, вони повинні бути використані максимально на користь справі, тобто сприяти найбільш ефективному здійсненню управлінських функцій. Якість та успішність виконання управлінцями професійних обов'язків залежить не лише від уміння грамотно проаналізувати проблему чи ситуацію, визначити перспективні завдання, спланувати їх виконання, але й від уміння проводити ділові наради керувати підлеглими, зрозуміло і переконливо пояснювати рішення, що складає основи комунікативної культури управлінців у будь-якій галузі.

Одним з найважливіших видів управлінської діяльності можна вважати міжособистісну комунікацію, при якій досягається взаєморозуміння між учасниками комунікативного процесу.

Управлінці повинні володіти методикою підготовки та проведення ділових бесід, нарад, телефонних розмов, ділового листування та ін.

Оволодіння управлінцями техніками ведення діалогу, різноманітних переговорів, публічних промов та виступів, вмінням аргументувати власну позицію вимагають сучасні підходи у системі професійної підготовки фахівців публічного управління та адміністрування.

Професійна діяльність фахівців у галузі публічного управління пов'язана з усним та писемним видами спілкування, тому для досягнення цілей у своїй діяльності управлінці повинні володіти високим рівнем культури мовлення, що є своєрідною візитівкою. На думку Т.Єгорової мовлення має бути харизматичним, тобто відображати особистісні якості людини, до складу яких входять: а) енергетика (вміння переконати поглядах, ідеях); б) привабливість (зовнішність), незалежність характеру (вміння відповідати за свої справи і слова); в) манера триматися (впевненість, гідність, зібраність, керування ситуацією); г) гарні ораторські здібності (вміння говорити і відчувати атмосферу спілкування). [4, с.94].

Окрім культури мовлення важливого значення набуває вживання невербальних засобів комунікації. Науковцями, які досліджували психологічні особливості ділового спілкування, доведено, що від 70 до 90 відсотків комунікацій здійснюються невербальними засобами. Невербальна комунікація, яка здійснюється одночасно з вербальною, може підсилювати або, інколи навіть, змінювати зміст мовленнєвого висловлювання. Тому важливо вміти узгоджувати вербальні і невербальні засоби для успішного досягнення цілей комунікації.

Зауважимо, що головним показником успішності майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування можна вважати опанування високим рівнем комунікативної культури, удосконалення комунікативних умінь та навичок, і, відповідно вміння ефективно впроваджувати комунікативні процеси у професійну управлінську діяльність.

Таким чином у професійній підготовці майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування особливо важливим стає вивчення

закономірностей і правил різноманітних комунікацій, а також їх впровадження і відпрацювання в реальних управлінських ситуаціях,

Висновки. Глобалізаційні процеси, які відбуваються сьогодні в Україні значною мірою впливають на систему професійної підготовки майбутніх фахівців публічного управління та адміністрування. У цьому сенсі доцільно було б врахувати тенденції розвитку освітніх систем інших країн.

Сьогодні Україні потрібні висококваліфіковані управлінці, які будуть ефективно виконувати управлінські завдання та приймати управлінські рішення, надавати якісні адміністративні послуги. І однією з передумов ефективності професійної діяльності фахівців публічного управління та адміністрування є їх професійна підготовка ще на етапі отримання базової вищої та післядипломної освіти. Здійснення комунікативних процесів на високому рівні повною мірою забезпечують належний рівень функціонування управлінської діяльності.

Отже, посилення комунікативного спрямування має стати одним з напрямків модернізації системи професійної підготовки фахівців публічного управління та адміністрування.

Список використаної літератури.

1. <http://fsp.kpi.ua/ru/vstup/specialnosti/administration/>
2. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 384 с.
3. Девятова Г.Г. Формирование готовности будущих учителей иностранного языка к межкультурной коммуникации : автореф. дис. На соискание науч. Степени канд. Пед. Наук : спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания» / Г.Г. Девятова. – Сибай, 2002. – 27с.
4. Єгорова Т.Д. Мовленнева діяльність державних службовців у сфері ділового спілкування. Новітні тенденції розвитку демократичного врядування: світовий та український досвід: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. участю, Київ, 30 травня 2008 р. : у 3 т. / за заг. ред. О.Ю. Оболенського, С.В. Сьоміна. – К.: НАДУ, 2008. – Т.2.–388с.
5. Комунікації в публічному управлінні: аспекти організаційної культури та ділового спілкування : навч. посіб. / уклад.: Гошовська В. А. та ін. — Київ : К.І.С., 2016. — 130 с.
6. Психологічний словник / за ред. В.І. Войтка. – К.: Вища школа, 1982. – 216с.
7. Реформування професійного навчання державних службовців в Україні: проблеми та перспективи : монографія / [С. М. Серьогін, Є.І. Бородін, Н.А. Липовська та ін.]. – К. : НАДУ, 2013. – 112 с. о кар'єрного росту

*Малык Юлиана Игоревна
старший преподаватель
Национальный университет
пищевых технологий*

КОММУНИКАТИВНЫЙ АСПЕКТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПУБЛИЧНОГО УПРАВЛЕНИЯ

Аннотация. В статье рассмотрены современные тенденции профессиональной подготовки специалистов публичного управления и администрирования. Коммуникативный аспект деятельности специалистов сферы управления становится все более приоритетным. Поэтому ключевым составным профессиональной подготовки указанных специалистов должно быть изучение правил и закономерностей разнообразных коммуникативных процессов, а также их внедрение и отработка в реальных управленческих ситуациях. Важность уровня профессионально-коммуникативной культуры в большей степени влияет на качество и успешность профессиональной деятельности нового поколения управленцев любой отрасли в Украине.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, коммуникации, профессиональная деятельность специалистов публичного управления и администрирования.

Malyk Yuliana
senior tutor
National University of
Food Technologies

COMMUNICATIVE ASPECT OF PROFESSIONAL TRAINING FOR FUTURE SPECIALISTS IN PUBLIC ADMINISTRATION

Annotation. The article deals with modern tendencies of professional training of specialists in public administration. The communicative aspect of the work of specialists in the field of management is becoming more and more a priority today. Therefore, the key component of the training of these specialists should be the study of the rules and regularities of various communication processes. The importance of the level of professional communication culture influences the quality and success of the new generation of managers of any area in Ukraine.

Key words. Professional training, communications, professional activity of specialists in public administration.